

VÄRDEBESKRIVNING

Område av riksintresse för naturvård i Dalarnas län

Datum: 2004-01-07

Områdesnummer: NRO 20 104

Områdesnamn: Smöret

Kommun: Falun (2080)

Kartblad: 13G NV

Area: 182 ha

Naturgeografisk region: 28b Sydligt boreala kuperade områden.

Agrara kulturlandskapsregioner: Södra Norrlands och norra Svealands kust- och odlingsbygder.

Landskapsformer: Vågig bergkullterräng

Riksvärde:

Ås

Värdeomdöme: Denna del av Rysjöåsen hör till de mest säregna i länet. Åsen övertvårar här ett pass i terrängen och på passpunkten har den stora åskullen Smöret bildats. Sannolikt återfinns i länet ej något exempel på så stora ackumulationer med detta läge. Åspartiet erbjuder vackra exempel på glacialfluvial avsättning i supraakvatisk miljö. Utöver områdets stora geovetenskapliga värden tillkommer dess betydelse ur landskapsbildssynpunkt.

Huvudkriterier: A, E

Stödkriterier: Storlek, orördhet, representativitet, raritet.

Förutsättningar för bevarande: Att åsområdet skyddas från grustäkt och andra former av markexploatering, liksom att skogsbruket bedrivs med naturvårdshänsyn.

Säkerställande: -

Områdets huvuddrag: Rysjöåsen bildar ca 4 km nordost om Vintjärn en sockertoppsformig och i stort sett symmetrisk kulle, Smöret. Den imponerande bildningen höjer sig nära 40 m över en i nordost gränsande myr. I Smörets omedelbara närhet finns liknande kullar, dock av betydligt blygsammare dimensioner.

Strax norr om dessa bildningar ligger ett blockigt, svårforcerat fält karakteriserat närmast som ett kittelfält. I sydväst ligger ett område med oregelbundna grusackumulationer, kullar och ryggar, betecknade som kames.

Områdets morfologi är till stor del betingad av glacial erosion. Vidare återfinns spår av glacifluvial erosion bland annat i form av en liten falltröskel i fast berg samt ett antal böjda rännor i åsens utlöpare mot öster. Den sydligaste ryggen är blockrik och har angetts som radialmorän.

Flera äldre tallar påträffas i området.

Anmärkningar: Ligger i förslag till gas-korridor. Området värderas som klass I i länets naturvårdsprogram, objekt 23 i Falu kn.

Referenser:

Olsson, G, 1964: *Rullstensåsar och deras utnyttjande i Kopparbergs län.*
Rynéus T, Bratt L, 1988: *Naturvårdsprogram för Kopparbergs län.* N 1988:1.
Länsstyrelsen i Kopparbergs län. Falun.